

MEDI AMBIENT

Montserrat tornarà al segle XIX per frenar els incendis forestals

Reintroduir la ramaderia en algunes zones servirà per frenar el foc

ENRIC BORRÀS
MONISTROL DE MONTSERRAT

Administracions públiques i propietaris privats s'han unit per evitar grans incendis a la zona de Montserrat com els del 1986 i el 1994, capços de cremar més de 5.000 hectàrees en un sol dia. Tenen un pla pioner a Europa i ja fa un any que l'apliquen. És innovador, però no es basa en nous aparells per lluitar contra el foc; es fonamenta en vaques, cabres, ovelles i llenyataires. Es tracta, en certa manera, de tornar l'entorn de Montserrat al segle XIX, com a mínim pel que fa a la ramaderia i a la gestió dels boscos.

“Quan vas a altres països per aprendre, la batalla que tenen ells contra el canvi climàtic és per la desforestació, i a Catalunya el problema és el contrari: tenim massa forestació”, explica el diputat d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, Joan Puigdollers, que afegeix: “Des de l'epidèmia de la fil·loxera moltes famílies van abandonar l'agricultura per anar a la costa, i on abans hi havia vinya i cultius, 100 anys després hi ha grans masses de boscos”.

Polvorí

Amb l'abandó de l'agricultura les zones forestals han quedat sense gestió i moltes s'han omplert d'arbustos o boscos immadurs. Després d'incendis successius tot això s'ha anat agreujant. El 60% de les 32.000 hectàrees de l'entorn de Montserrat que es volen protegir s'han cremat alguna vegada durant els darrers 40 anys. Als terrenys cremats el 1986 i el 1994 on no s'ha fet res hi ha una densitat d'entre 10.000 i 60.000 pins per hectàrea: és un mur infranquejable de vegetació, explica la coordinadora del projecte Life Montserrat, Leire Miñambres. Un polvorí fet per arbustos i arbres molt prims –a causa de la gran densitat de vegetació– que cremem molt ràpid.

Les zones que fa deu anys es van aclarir tenen arbres el triple de gru-

El bomber Sebastià Massagué i la coordinadora de Life Montserrat, Leire Miñambres, mostren un lloc on el foc es pot escampar ràpidament. E.B.

xuts i n'hi ha entre 900 i 1.200 per hectàrea. A més, hi ha menys sotabosc i seria més difícil que el foc hi avancés tan ràpid. La idea és fer menys espesses unes 5.000 hectàrees de zones estratègiques, tallant sotabosc i una part dels arbres, i mantenir-les aclarides com es feia al segle XIX, amb la ramaderia i l'agricultura, sobretot reintroduint o ampliant ramats de vaques, cabres i ovelles.

Les zones preparades per a la ramaderia s'han triat expressament, després d'analitzar com els vents de la zona i el terreny afavoreixen la direcció del foc. Seran espais on els bombers podran arribar fàcilment i situar els camions en cas d'incendi,

per fer una barrera, segons va explicar dimecres el cap de la divisió de grups operatius especials dels Bombers, Sebastià Massagué, a la presentació del projecte Life Montserrat.

El pla té 3,5 milions d'euros de pressupost –la meitat són de la Unió Europea– i aplega els esforços de la Diputació de Barcelona, la Generalitat, els Bombers, la Fundació Catalunya - La Pedrera, i propietaris dels boscos. Una bona part dels diners serà per pagar els caps de bestiar dels ramats que s'ampliïn o es facin de nou, tot i que hauran de ser viables. Els diners són fins al 2018. —